

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K. Vidéken: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felolós szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Uj választókerületek.

(*) Igazán sok figyelmet érdemel egy a napokban illetékes helyről nyilvánosságra hozott politikai tény. Az tudniillik, hogy Andrássy Gyula gróf belügyminiszter tiszadobi kastélyában a nyári szünet alatt az ország csaknem valamennyi főispánja csoportonként jelent meg, hogy a belügyminiszter utasítása értelmében a választókerületek beosztása dolgában végzett előmunkálataikról beszámoljanak. Ezek az előmunkálatok főleg arra terjeszkedtek ki, hogy az általános választói jog megalkotásával kapcsolatban a választókerületeknek minő kikéretése, illetőleg másmilyen beosztása volna szükséges.

Tudvalevő, hogy a választókerületek beosztása dolgában nagy aránytalanságok vannak, amelyek nemcsak közjogi szempontból szorulnak helyesbítésre, hanem főleg nemzeti szempontból, mert éppen a magyarság rovására esnek. A nagy magyar alföldön például számos választókerületben több ezer választópolgár van, Erdélyben pedig néhány száz ember dönti el a választás sorsát.

Szinmagyar vidékeken hatalmas körzetek küldenek egy képviselőt a parlamentbe, a nemzetiségek lakta periferiákon pedig jóval kisebb körzetekre jut egy képviselő. Természetes dolog, hogy most, amikor a választói jognak egy ily mélyreható reformja áll küszöbön, amely az alkotmány sáncai közé a nemzet széles néprétegeit viszi be, akkor ezvel kapcsolatban ezeknek az anomáliáknak a megszüntetéséről is gondoskodni kell. Gondoskodni annyival inkább, mert előreláthatólag a választói reform a parlamenti erőviszonyokat is teljesen megváltoztatja, a pártok számbeli kialakulásában nagy változásokat fog előidézni, egyenesen botorság volna tehát ily körülmények mellett továbbra is fentartani az eddigi állapotokat, amelyek nem a magyarságnak, hanem ellenkezőleg a nemzetiségeknek kedveztek.

A szabadelvű rezsim alatt ért-

hető volt, hogy ragaszkodtak a választó kerületek illetén beosztásához. A mamelukok seregét éppen a nemzetiségi vidékek szállították, míg a szinmagyar vidékek kevésbé voltak a kormányok előtt kedvesek, lévén ezek valamennyien függetlenségiak — tehát ellenzékiek. Most azonban másként áll a helyzet.

A magyarság a kormány támogatóit küldi a parlamentbe, míg a nemzetiségi vidékek az agitátorok népbolondító izgatásai után elvesztek teljesen a magyarság számára.

Az állam jól felfogott érdeke, a magyarság hegemoniájának biztosítása követeli tehát, hogy a választó kerületeknek ezen a lehetetlen beosztásán változás történjék, még pedig magától értetődőleg oly irányban, hogy az az államalkotó magyarság érdekeit szolgálja, vagy legalább is kiegyenlítse az eddig túlságos kedvezésben részesedett nemzetiségi vidékekkel szemben.

A Tiszadobon lezajlott tanácskozásokon a főispánok ily értelemben tettek előterjesztést a belügyminiszternek és közölték vele azon konferenciák megállapodásait, amelyek egyrészt a közigazgatási tényezőket, másrészt a magyar politikai faktorok bevonásával tartottak a nyár folyamán. Az anyag feldolgozása most a belügyi kormányra vár. Teljes bizalommal és megnyugvással nézünk e ponton a kormány döntése elébe, mert meg vagyunk győződve afelől, hogy az minden tekintetben figyelmes gondnal és bölcs államférfiúi mérlegeléssel fog számolni a magyarság érdekeivel.

Hajdumegye szétDarabolása.

Dorog közgyűlésének határozata.

(Saját tudósítónktól.) Élénk visszhangot keltett az a harci kiáltás, amelylyel a szomszédos Szabolcsvármegye ellenünk sikra szállt. — Hajdumegye egy részének birhatásáért. Minden követ megmozgatnak, minden befolyásos emberüket sikraszállítják, csak hogy elérjék jogtalan céljukat.

De hiába, mert nemcsak Hajdu-

vármegye közönsége követeli ezt, hanem követeli az igazság érdeke. Hajdumegye ugyanis a kisebb megyék sorába tartozik, legalább területileg. Csupán történeti egysége és népes, gazdag városai teszik nagygyá. Erre fáj a foga a mi jó szomszédainknak, akik a legnagyobb nyíltsággal törnek romlásunkra.

Megakarják rontani történeti összetartozandóságunkat, területileg megakarnak rabolni, tönkre akarják tenni gazdasági törekvésünket.

Nemcsoda tehát, ha nemcsak Debrecen, de magok az elharácsolandó községek is tiltakoznak a merénylet ellen. Mindenütt nagy visszatetszéssel tárgyalják Szabolcsvármegye égbekiáltóan jogtalan támadását s különösen az érdekelt községek körében óriási a felháborodás.

Dorog város közgyűlése tegnap rendkívüli módon demonstrált Szabolcsmegye eldarabolási akciója ellen. A viharos közgyűlés egyhanguan is a legerélyesebben tiltakozott az illetéktelen törekvések ellen, amelyek a hajduságot és létérdekét a legnagyobb mértékben veszélyeztetik.

A közgyűlés határozataképen a következő táviratot intézték Kovács Gyula alispánhoz:

Szabolcsvármegyének bennünket közelről érintő, a vármegye belső területi egységét megcsontítani akaró határozata ellen; nagyságod által a belügyminiszternél tett, a vármegye érdekeit megvédő erélyes fellépéséért legmelegebb üdvözlésünket mikor kifejezzük, mi is mindent elfogunk követni ezen merénylet megakadályozása céljából. Mai napon tartott közgyűlésünkől: Farkas Gyula főjegyző.

Ez a közgyűlési határozat jellemzi a legjobban Hajdúvármegye közönségének hangulatát. — Ehhez nem kell kommentár. Így kívánkoznak tehát „a szegény, tőlünk régen elcsatolt hajdúvárosok” — a szabolcsi jóakaróinkhoz.

Iskola idényre o fu ingek o fu kalapok fu harisnyák Hajdunál legolcsóbbak. Piac-u. 50. Szent Anna-utca sarkán.

EGYHAZ, ISKOLA

Kiss Albert emléke.

A Sárospataki Ref. Lapok f. évi 36. száma a nem rég eltemetett nagy emberünkről Kiss Albertől, gyászkeretes cikkben a lap vezérhelyén, a következő őszinte, igaz és meleg hangú sorokban a következőleg emlékszik meg:

Csendes, bus panasz zug át a tisztántuli egyházkerület roppant területén. A halál angyala esattogtatja ott félelmetes szárnyait s dus aratásban mutogatja ellenállhatatlan hatalmát a cédrusok döngetésében. „Uram tarts meg, Uram ne kísértés feljebb, mint elviseihető!”

Kiss Áron a püspök, Garzó Gyula az evangyélita, Kiss Albert a nagy szervező... Van-e, lehet-e kissé meszebbre látó református magyar ember, akinek meg ne dobbana a szíve e nagy pusztulás látására? Mind a három egy-egy egész ember, egy-egy teljes fegyverzetű harcos. Lelkőket eszmények hevíték, tisztességek messze túl nőtte a tisztántuli egyházkerület határait, mindhárom férfias küzdéssel, nemes munkával szerzett jogot egész magyar ref. egyházunk tiszteletére életében és őszinte fájdalomra halálában.

Nagy embereid, vitéz harcosaidat méltán sirató Tisztántul, fogadd testvéri jobunkat a gyászban!

A sésakerti szép nyaralójába, kedvelt nyári tartózkodási helyén — ott érte utól Kiss Albertet a halál, amely kerülgette már hónapok óta, ott érte utól augusztus hó 30-án. A debreceni egyház éppen jubilálni készült az ő 25 éves lelképásztorát, akinek élete önfeláldozás volt a debreceni egyház dicsőségéért s a jubileum örömét az őrök Isten szabados tetszése gyásszá változtatta az ő titkos bölcsessége szerint.

Mintha kimélteni akarta volna az emberi dicséretektől azt, aki nem emberek koszorújára vívta az élet és eszmék nagy s nemes harcát, hanem lelki szükségből, istenének parancsolata szerint és ref. egyházunk becsületeért.

Mint a közéletnek minden nagyobbra hivatott alakja, úgy bizonyára Kiss Albert is ellentétes ítélet tárgya volt és az ő halálkorában is az. A harcban amelyet vívott, sebeket osztogatott szellemének védő és támadó fegyvereivel, amiknek súlyát nehéz elfeledni; de még a sebeit viselő is kénytelenek koporsója körül és sirhalma felett elismerni, hogy szeretetének tárgya s küzdelmeinek célja nem önmaga és nem gyarló emberi hiúságos vágyakozás volt, hanem a debreceni református egyház, a debreceni kollégium, Debrecen városának virágzása és a szabad, független haza.

Fia volt annak a Kiss Györgynek, aki 1848-ban a szatmári egyházmege esperese volt, mint botpaláti lelkész. A tíz éves gyermek érezte már a nagy idők nyomását s családi környezet, atyának esperesi irodája, majd a szatmári gimnázium s utána a debreceni főiskola mind kiváló nevelő eszközöknek bizonyultak az ő lelki házának építésében. A zord idők zsarnoki kénye ébresztette, fokozta szívében az undort minden ellen, ami önkényes s nincs rajta semmi csodálni való, ha az ifjú Kiss Albert, a debreceni teológus és jogász lelkében eltörülhetlenül lerajzolódott a független magyar haza és a szabad protestantizmusnak eszményi képe.

Ezek maradtak az élet tűzében acélosodott lelkének oltári szentségei mind haláláig.

Mint györgytelki lelkész szűkebb körben, mint az armellék egyik legnépesebb egyházközségének (Bagamér) ujjá teremtoje tágasabb mezőkön igazolta hivatottságát s a lelkek pásztora a politikai közélet is sodrába vonta csakhamar és emelte fölébb és fölébb.

A biharvármegyei gyűlésteremből, hol a függetlenségi zászlót védelmezte és lobogtatta bevitte a nép bizodalma az ország-házába, ahol a székellyhídi választókerületet 24 esztendőn át képviselte (1878—1902), a

nélkül, hogy egyházi iránti szeretetében csak egy pillanatra is meglankadt volna.

Az országos függetlenségi pártban ott forgott már a neve a legjobbaké között amikor Révész Imre hatalmas alakja kidőlt az élok sorából s a debreceni egyházközség vele kívánta pótolni a nagy ürességet. Ez a szép és kívánatos örökség olaj volt az ő lelkének tűzére s maga Debrecen a nagy multjával s ehhez méltó nagy törekvéseivel szerencsés munkatér volt az ő érvényesülni vágyó s tudó tenetségére nézve.

Az a 25 év, amelyet ő a debreceni egyházközség szolgálatában töltött, a kiváló alkotások egész sorát mutathatja fel s őrzí a Kiss Albert nevét is ércnél maradandóbban. A népiskoláktól fel az oktatás minden ágára kiterjesztette figyelmét és mindenütt érvényesítette gondolatait és szervező, alkotó erejét. Jól tudta, hogy az anyagi erőben hatalom rejlik s fő gondja volt minden élni való intézmény számára szilárd anyagi alapot vetni és biztosítani s ahol hiány mulasztás mutatkozott, ott fáradhatatlan szeretettel gyűjteni, rendezni s a romok felett új, szebb életet teremteni.

Testi-lelki nagy erejével egész hódító hatalomná növekedett s a versenytéren félelmetessé. Sok, kemény harc emléke fűződik nevéhez, amely szinte jelszó és zászló volt évtizedeken át. Volt egész lényében valami büszke keménység és hajthatatlanság, de csodalatos önmérséklettel párosítva. — Akik látjuk őt nyilvános szerepléseiben, lehetetlen, hogy tisztelettel ne emlékezzünk jellegzetes szöke piros arcára, athiéta terméte, olympusi nyugodt fellépésére, szenvedélyek nélküli beszédeire, érveinek ügyes csoportosítása s az ellenséget soha nem kicsinylő bölcsességére. Mint valami Memnon-szobor, úgy szólt és úgy világított a szenvedélyek viharos hullámaira, amik nem ritkán fel-fel csapkodtak körülte, de nem félemlítették meg soha.

Tisztes magyar öltözetében, amelyhez — miként felusztelt elveihöz — a sirig hü maradt, a dalaás napokra emlékeztetett s növelte maga iránt a bizodalmat s a nép szeretetét.

A világi politika sáros-poros utjain sem ragadt rá semmi szenny, semmi világias feleslegesség. Nem tetszelgett a papi komolyságával, a nemes egyszerűségével, mert komoly s egyszerű volt természete szerint. Az Iranyi Daniel-féle iskolához sorozhatnók, azzal a különbséggel mégis, hogy Kiss Albert a kedely jogát is tiszteletben tartotta s azt tetszetősen gyakorolta is. A félbehagyott munkát, a félsikert sohasem szerette s amibe kezdett s amit jónak látott, igaznak tartott, azt két kézzel is fogta, szorította és vitte a diadal fele.

Az országházban éppugy, mint a debreceni egyház s a tisztántuli egyházkerület körében s a debreceni főiskolában olyan tényező emelkedett, amelyet félretolni, átleníni senkinek sem lehetett, akivel számolni, vagy küzdeni kellett. A kálvinista Róma volt eszménye s azt megerősíteni, intézményeiben mintaszerűvé tenni, ez volt az ő kálvinista lelkének édes álma s az ő hugonotta jellegű vitartásának fő célja. Latni is gyönyörűség volt azt, amikor ő a szépen fejű debreceni felsőbb leányiskoláról, a kiépített tanítókepezdéről s a boldog reménység ködében mutatkozó debreceni kálvinista egyetemről beszélt, vagy a szegények sorsának biztosítása végett — kiváló elvtársaival és jó barataival — szőtt terveit ismertette. Szenttelennek látszó arca ilyenkor kigyult s valami mennyei boldogság derűje ragyogta be egész lényét, mint aki érezte, tudja, hogy nem élt hiába.

Nem a mi feladatunk eldönteni, hogy a nagy ellenfeleivel való békességes együtt munkálkodással nem használhatott volna-e többet eszményeinek; azt azonban mi is eldönthetjük, hogy a közegyház érdekében vívott harcaiban mindenkor egész férfi volt s zsinatokon rendíthetetlen hűséggel állott a demokratikus eszmék szolgálatában, a zsinat presbiteri alkotmány védelmében s az Erdelyvel való unio fejlesztésében. — A mi Fejes Istvánunkkal is mondhatnók, hogy a mi Lukacs Ödönünkkel együtt küzdött a vezérsorban eszméket állított nevének egyházának évkönyveiben. Keze, lelke ott volt már a

Vályi János főgondnokká választásában, a Kiss Áron püspökké emeltetésében, a Dicsőfi József főjegyzőségében. — Egész tábor volt egymaga, mert életképesek voltak eszményei.

Sajátos jelenség! Nem tollal, irodalmi sikerekkel, mint sokan a multban és ma is, hanem szavával, személyiségének vonzó erejével, közvetlen érülközéssel, a magára vállalt munka jó eredményeivel, a cselekvő élet tűzében való forgolódásával, a szüntelen munkával, az alkotó vágy, a rendező, szervező tehetség erejével: — ezekkel s ezek által lett Kiss Albert köztiszteletű, országos nevű férfiuvá, egyházunknak egyik diszvé s poraiban is áldottá.

Csodalatos kitarításának, nagy munkaképességének titka az ő kedves, szép, boldog otthona volt. Az Isten megáldotta hű, lelkét megértő jó feleséggel, szerető gyermekekkel, tiszteletre érdemes vőkkel s volt neki hol kipihennie a közélet harcában kapott sebeit és új ösztönt, erőt merítenie a küzdelemre.

Gyermekei, unokái, mint az olajveszszők az ő asztala körül, akik életükkel is megmentették volna a betegeskedő édesapát és nagyapát. Voltak jó barátai, akikkel eszméit, gondolatait közölhetve, rostálhatta, szép terveit érlelhette s ez is az ő földi szerencséjéhez tartozott, amit megérdemelt.

Munkával feküdt s munkára ébredt még az utolsó napokban és hónapokban is. Tenni és tenni, minden napnak valami emléket állítani... Így élt és így találta a halál.

Kidőlte gyásza szereteteinek, tisztelőinek, gyásza Debrecen városának, a debreceni egyházközségnek, a főiskolának, a tisztántuli egyházkerületnek, gyásza a szabad eszméknek, a függetlenségi elveket valló politikai pártnak s gyásza az egész ref. egyháznak is, amelyet nagyinak, dicsőnek álmódott s amelyek diadalmas terjedésében a haza boldogságát reménylette s a szabadság biztosítékait álmodozta.

„Kont, a kemény vitéz”. Legyen emléke örökre áldott!

Az új vármegye-ház épülete.

Jámbor és Balint tervezete.

(Saját tudósítónktól.) Az új vármegye-ház épületének a kérdése végre remélhetőleg a befejezéshez fog közeledni. Tizenegyedikén délelőtt tart az ad hoc vármegye-ház építési bizottság ülést, amely alkalommal Jámbor és Balint műépítésszek befogják mutatni a végleges tervezetet.

Az építést tehát már a legközelebb megfogják kezdeni. Az időpontot a bizottság állapítja meg.

Munkatársunknak volt alkalma bepillantani a már kész tervezetbe és így előre is tájékoztathatjuk a nagy közönséget az új vármegye-ház jövőndő épületről.

Impozáns, hatalmas épület lesz az új székház. Mindenképen Hajdúvármegyéhez méltó — ezt már a laikus is első tekintetre észreveszi, amint maga előtt látja a pompás, nagyarányu tervet.

Az épület egyik főérdekessége az lesz, hogy a középkori magyar renaissance stillben fog épülni. Két emeletes óriási épület lesz, amelynek közepén művészies, impozáns kapucsarnokkal, amely mintegy kétfelé szeli az épületet.

A bejárat felett emelkedik a pompás, remekművü torony, amely uralni fogja a vármegye-ház városnegyedét.

Ennyit árulhatunk el egyelőre

a nagyszabású, pompás új megyeházunkról. A részleteket a bizottsági ülés fogja megállapítani — természetesen a tervezet végrehajtását illetően, mivel maga a terv már csak időbeli kérdés.

SZINHÁZ.

* **A máramarosszigeti színházi szezon** e heti műsora a következő: 8-án kedden délután Hőfőherce és a hét törpe, gyermekelőadás fűhelyárrakkal. Este Bob herceg operette, Rózsa Lili bemutatója. — 9-én szerdán Tanitóné falusi életkép. 10-én csütörtökön: Ripp Van Winkle operett, Horváth Kálmán jutalomjátéka. 11-én pénteken Harang legenda. Ujdonság. 12-én szombaton Harang legenda. Másodszor. 13-án vasárnap délután Bob herceg operett. Fűhelyárrakkal. Este Páros bugyelláris népszínmű Zilahyné S. Vilma fellépte.

A bírósági végrehajtók mozgalma.

A debreceni gyűlés határozatát nem érvényesítették.

(Saját tudósítónktól.) A végrehajtási novella intézkedései nem csak a hitelezőre, hanem a végrehajtók megélhetésére is nagy befolyással lesznek, mert előrelátható, hogy az átmenetel egy év után a perek és ennek következtében a végrehajtások száma nagyon meg fog csapanni és ez által a végrehajtók jövedelme a minimumra fog redukálódni.

Tudják és érzik ezt a végrehajtók és pünkösdkor Debrecenbe tartott tanácskozásukon az egyesület elnökségét utasították, hogy helyzetük esettelésével memorandumot adjanak be a kormányhoz, hogy a végrehajtói intézmény államosítások és a végrehajtók fizetési osztályokba soroztassanak be.

Az elnökség azonban kötelességét nem teljesítette, miért is a bírósági végrehajtók Bakó Bálint, Csathó János és Várnai Henrik kezdeményezésére elhatározták, hogy folyó hó 12-ikén nagygyűlést tartanak Nagyváradon az Európa szálló nagytermében, hogy helyzetük és a teendő intézkedések tárgyában tanácskozzanak.

Bármily népszerűtlennek tartják is némelyek a végrehajtókat, mégis rokonszenves az ő mozgalmuk egyrészt azért, mert egy 600 tagot számláló intelligens osztály megélhetéséről van szó, másrészt azért, mert kívánalmuk jogerős és méltányos s ha ezek teljesítetnek hasznát látják a szegény adósok mert ez által a végrehajtási költségek apasztatnak.

Kívánalmaik főbb vonásokban a következők:

1. A bírósági végrehajtók legyenek állami tisztviselők, osztatassanak fizetési osztályokba 1600 korona kezdő fizetéssel, mely a szolgálati évek arányában emelkedhessék 3400 koronáig, a fizetési osztálynak megfelelő lakbérrel kivül.

2. A végrehajtói állás fontosságához képest és nehogy ezen intézmény letört egzisztenciák menedékhelye legyen, kívánják, hogy végrehajtó csak az lehessen, ki értekezési vizsgát tett, 3 évi bíróságnál, ügyvédnél vagy végrehajtónál segédként működött és a végrehajtási vizsgát sikerrel kiállotta. A kinevezés mindig a legelső fizetési osztály legkisebb összegű fokozatába történjék, hogy ezzel az érdemek melleszése és a jogosulatlan protekció kiküldhető legyen.

Mint hogy az átmeneti egy év eltelté után a végrehajtások száma meg fog csapanni és így a végrehajtók száma redukálódni lesz, kívánják, hogy az ekként megszüntendő állások helyett az illetőnek a bíróságnál vagy más állami hivatalnál a szolgálati évek betudásával irodatiszti vagy más megfelelő állást adjanak.

Mindezekkel szemben államosítás esetére lemondanak törvényben részükre megállapított mindennemű díjakról, díjtalanul állítják ki az értesítéseket, ügygondnoki ki-

nevezéseket, árverési hirdetőmennyeket, rendelvényeket, igény felhívásokat stb. végrehajtás árverés, birtokba vezetés foganaositásánál nem számítják fel a 2-6 korona díjakat sem.

Megelőgszenek ők a törvényes napidíjjal és ha egyhelyen több aktus foganatósítandó úgy az egy napidíjért történik. Mint hogy pedig a budapesti, kolozsvári és Nagyvárad városi bír. végrehajtók napi díjt nem kapnak az itt alkalmazott végrehajtók személyi pótlékot nyerjenek, vagy pedig magasabb fizetési osztályba sorozandók.

Az egybehívók lapunk utján fölkérik az összes bírósági végrehajtókat, hogy 1908. szeptember 12-ikére délután 7 órára egybehívott gyűlésen személyesen jelenjenek meg Nagyváradon, akik pedig a személyes megjelenésben akadályozva vannak Bakó Bálint bírósági végrehajtóhoz intézendő levelekben fejezzék ki a fent ismertetett határozathoz való hozzájárulásukat.

Debreceni zenekedvelők köre.

Egy évi sikeres működés után.

(Saját tudósítónktól.) A debreceni zenekedvelők ama kis derék gárdája, mely a „Zenekedvelők Köre“-t megalakította, egy évi kitaró, agilis működés folytán Debrecen egyik legelső s legszámtottevőbb kulturális egyesületévé nőtte ki magát.

Eliismeréssel kell megállapítanunk ezt a tényt a Kör tegnapi közgyűlése után, amelynek lefolyásáról a következőkben számolunk be:

A nagy érdeklődés mellett megtartott közgyűlésen Simouffy Emil, a Zenede igazgatója elnökölt.

Legelőbb is dr. Spitz Lipót, a kör agilis titkára terjesztette elő a múlt évi jelentést, mely jelentős erkölcsi és anyagi sikerrel számol be. A jelentésből közöljük a következőket:

Aki az elmúlt években Debrecen zenei életét figyelemmel kísérte, sajnálattal látta, hogy míg e szépen fejlődő városban szellemi és anyagi téren általában haladás és fellendülés tapasztalható, addig zenei téren nemesak hogy fejlődést nem lehetett látni, hanem határozott visszaesés állott be.

Nem a zenei oktatásról beszélünk, mert ez — hála a debreceni Zenede szakavatott vezetőségének és tanári karának — példásnak mondható és az itt folyó komoly munka a közoktatásiügyi kormány részéről is méltó elismerésben részesült. De beszélnünk általában a zenei életéről, melynek fejlettsége egy város kulturájának is egyúttal fokmérője és szinte csodálatos jelenségek kell tartanunk azt, hogy jöllehet a Zenede egész zenei generációját nevelt fel, ez mégis csak oly soká tudta a város zenei életét átalakítani.

Városunk zenei életének lendületet adni, városunk minden zeneértő és zenekedvelő tagjának forró óhaját képezte. Ez indította Simouffy Emil zenedei igazgató urat arra, hogy az érdeklődőket 1907. évi október hó 20-ára a Zenede helyiségében értekezletre összehívja. Ezen értekezleten megjelentek lelkesedéssel léptek az eszme szolgálatába és elhatározták, hogy oly zenei egyesület alakítását kezdeményezik, mely önmaga is kultiválja a zenét, emellett azonban művész színvonalon álló hangversenyek rendezését is főfeladatának tekinti s megadná a lehetőséget arra, hogy a legkiválóbb művészek művészetüket a debreceni közönség előtt bemutathassák.

1908 január havában kezdte meg az egyesület működését. Négy hangversenyt ígértünk s dacról a csonka évadnak, ötöt nyújtottunk tagjainknak. Hogy milyenek voltak e hangversenyek, az mindannyiunk emlékeztetésében van még, de legjobban tanuskodik erről a szereplő művészek neve.

Az első hangversenyen fellépett Thoman István zongora művész, Thoman Istvánné hangversenyének és Morvay Zsuzsika zongora művésznő, a másodikban a brüsseli zongora művész és Marschalkó Rózsika dalvonósné és a harmadikon Kóceán-Weszelky

művészpár, a negyediken Reuter Floricel hegedűművész és Mooshammer Román hárfaművész, az ötödiken a Svárdström éneknőgyes.

Egyben adtuk főbb vonásokban képét az elmúlt esztendőnek.

Most pedig, miután a közönség bizalma és támogatása ügyünket megerősítette, mikor már tradícióink vannak, melyek bennünket összetartanak, amikor már egy átélte hangverseny szezon esztétikai élvezete fűz szorosabban egymáshoz, kérjük önöket, hogy az alapszabályokat megalkotni s ez által a tartalomnak a hozzá illő keretet is megadni méltóztassanak.

Hegedüs Jenő dr. meleg szavakban mondott köszönetet az ügybuzgó vezetőségnek és aztán áttértek az alapszabályok tárgyalására.

A dr. Spitz Lipót által készített alapszabályteljes egészében elfogadta a közgyűlés, mire a választásokat ejtették meg.

Egyhangú választással megválasztották elnöknek Simouffy Emilt, alelnöknek Berger Mórnót és May Andort, titkárnak dr. Spitz Lipót, pénztárnoknak Kövy Lajost, ügyésznek Márton Imrét, gazdának Husz Lajost.

A választmány tagjai lettek: Bosznay Istvánné, dr. Irinyi Istvánné, Fábán Margit, Kolbenhayer Kálmánné, Kövy Lajosné, dr. Láng Sándorné, dr. Magoss Györgyné, Olechnyitzky Milka, Steinacker Viola, Szűcs Miklósné, Werlin Sándorné, Brück Gyula, Drumár János, Füredi József, Husz, dr. Jászi Viktor, dr. Kenézy Gyula, dr. Kovács Gábor, Kuthi Sándor, dr. Láng Sándor, Márton Imre, Mihalovics Jenő, Páffy József, hirlapíró, Piribauer Ferenc, dr. Szenes Zsigmond, Székely Elemér, Sarvay Lőrinc, Than Gyula, dr. Tüdös Kálmán, dr. Ujfaluassy Géza és dr. Ujfaluassy József.

A választások megejtése után Spitz Lipót titkár jelentette, hogy az idei hangversenyben az első koncert október 16-án lesz a világhírű brüsseli vonósnegyessel.

SPORT.

A debreceni polgári lövészársulat szombat és vasárnap tartotta az évi verseny lövészetét. Vasárnap diszebed is volt, délután 6 órakor hirdette ki az elnök a verseny eredményét egy lendületes beszéd kíséretében és átadta a győztesnek az értékes díjakat. A verseny eredménye a következő volt. Legfőbb körlovással első díjat nyertek Fodor József, Fürst Ödön, Pásztor Gyula, Szabó Sándor, Molnár Ferenc, Pápay István, Erber Ernő, Veszter István. Legjobb mélylovásért első díjat nyertek: Molnár Ferenc, Pásztor Gyula, Fürst Ödön, Pápay János, Erber Ernő, Fodor József, Torma Lajos, Király István.

Öngyilkos malomtulajdonos.

Tragikus halál.

(Saját tudósítónktól.) Egy fővárosszerie ismert, társadalmi és kereskedelmi körökben egyaránt nagyrabecsült és köztiszteltetben álló öreg ur dobta el magát tegnap reggel az életet.

A szenzációs öngyilkosságról tudósítók a következőket jelenítik:

A Kálvin-tér 10. számú házban, első emelet 8. szám alatti lakásán tegnap reggel agyonlőtte magát Császár Jenő gőzmalomtulajdonos, a Józsefvárosi Kör elnöke.

Az öngyilkos társulajdonosa volt a Schmidt és Császár-fele gőzmalomnak, amely a Szeszgyár-utca 4. szám alatt áll üzemben, de aggkorára való tekintettel — már 63 éves volt — az üzletvezetéstől néhány évvel ezelőtt visszalépett.

A társadalmi és a kerület politikai életében állandóan nagy szerepet játszott, mint a Józsefvárosi Kör elnökének a VIII. kerületben vezérszerepe volt. Különösen a Tisza éra alatt Rémy táborában volt vezér. A szabadelvű párt letörése után a politikai élettől is visszavonult és csak a társadalmi

életben vett részt, tőzsdetanácsos volt, fővárosi bizottsági tag stb.

Tegnap reggel hét órakor hálósobájában, amíg felesége kívül tartózkodott, halántékon lőtte magát és azonnal meghalt. Levelet nem hagyott hátra, öngyilkosságának csak gyógyíthatatlan betegsége lehet az oka. Többször mondta, hogy szenvedéseibe beleunt és öngyilkosságot fog elkövetni.

Feleségén kívül fia, dr. Császár Jenő ügyvédjelölt gyászolja.

Császár megvárta reggel, amíg felesége felkel és kimegy a konyába a háziartás után nézni. Magára zárta a hálósoba ajtaját, visszafeküdt az ágyba és halántékon lőtte magát. Tíz perc múlva az asszony visszakart menni a hálósobába, de mindkét ajtót zárva találta. Zörgésére belül választ nem kapott.

A cselédek, Lindner Katalin és Fehes Juli jajveszékelve mondták:

— Nagy baj van! A nagyságos ur alighanem agyonlőtte magát, mert tompa durranást hallottunk.

A megrémült leányok felhívták a házban lakó Léhótzki Imre asztalossegédet, aki betörte az ajtót.

Akkor Császár már nem élt.

Tudósítónk még közli:

Császár 1845-ben született, a kereskedelmi akadémia elvégzése után kereskedői pályára lépett. 1885 óta fővárosi bizottsági tag, a pénzügyi bizottságnak és a kártbecslő bizottság aliandó tagja. Tőzsdetanácsos volt, a kereskedelmi és iparkamara elnökségi tagja, a városi villamosnak, Magyar fegyver- és gépgyárnak, Magyar Országos Takarékpénztárnak felügyelő bizottsági tagja volt. Egy fia és három leánya maradt. Leányai mind férjnél vannak, a férjek, Bossányi Havas Tibor főhadnagy, József főherceg adjutánsa, dr. Nászy Károly táblai bíró, a VIII. kerületi járásbírószék vezetője és Senger márványbányatulajdonos.

A család tagjai egyáltalán nem voltak arra elkészülve, hogy az öreg ur öngyilkossá lesz.

Iskola-öltönyök

nagy választékban

Gerő Ernő

ruha nagyáruházában

Piac-utca 41.

Apácaszöktetés a Rókus kórházból.

Az apólónő regénye.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Szombat este kilenc óra tájban Kiss Oszkár 24 éves gépészmunkas, az Üllői-ut végén lévő Szent István kórházból megszöktette Tropper Alexina 25 éves apácát, aki ott apólónői szolgálatokat teljesített.

A szöktetésnek, amely a kórházban kínos feltűnést keltett, igen érdekes előzményei vannak. Kiss Oszkár egy hónapig feküdt a kórház belgyógyászati osztályán, ahol Tropper Alexina ápolta. A fiatal ember, aki szerelmes lett az apácába, folgyógyulásakor rávette, hogy szökjön meg vele együtt. Kiss

tegnap gyógyultán hagyta el a kórházat esti kilenc óra tájban azonban visszatért oda. Nemsokára ezután az apáca kilépett a kapun s azzal az ürüggyel, hogy egy levelező-lapot dob be egy közeli postaszekrénybe, elhagyta a kórházat.

Az apáca azonban később, mikor értekültek s lelkére beszélték, visszatért.

A szökésből visszatért apácát Simoncsics Ferenc kórházi felügyelő azonnal kihallgatta. Kiss Oszkár pedig a IX. kerületi rendőrkapitányságra kísérték. Tropper Alexina elmondotta, hogy Kiss beszélt rá a szökésre, azzal az ígérettel, hogy beajánlja egy gazdag, előkelő urhoz nevelőnőül.

Kihallgatása után Kiss Oszkár tegnap megjelent a Szent István kórházban, ahol Torók Sándor kórházi gondnoktól követelte Alexina testvér kiadatását azzal a megközlással, hogy nőül akarja venni az apácát.

A gondnok azonban a Lazarita-apáca-rend főnöknőjéhez utasította kérésével. Kiss elment a főnöknőhöz is és megismételte kérését. A főnöknő ekkor tudomására adta, hogy Tropper Alexina már nem tagja a rendnek.

A megszökött apácát tegnap két másik apáca kísérte vissza a stájerországi Gnazban lakó szüleikhez. Kijelentette a rend főnöknője, hogy Propper Alexina csak maga ellen vétett, amikor megszökött a kórházból. A rend szabályai értelmében ugyanis csak egy évre tesz fogadalmat, amelynek leteltével azonnal eltávozhatik.

Többször megesett, hogy a betegek beleszerettek az őket ápoló apácába s a rend sohasem tett az ellen kifogást, ha az apáca ennek következtében megakart válni a rend kötelékéből.

Debrecen város költség-előirányzata.

18 és fél százalék pótdó.

(Saját tudósítónktól.) Roncsik Lajos főszámvevő már elkészítette a város 1909 évi költség-előirányzatát s betérjesztette a tanács-hoz.

E szerint

I. A rendes bevétel	2 800 510 K 34 fill.
II. A rendkívüli „	372 500 K — „
összes bevétel	3.173.010 K 34 fill.

E bevételi összeggel szemben

I. A rendes kiadás	2 876 043 K 54 fill.
II. A rendkívüli „	489 548 K 10 „
összes kiadás	3 365.581 K 64 fill.

A bevétel és kiadás közt mutatkozó 192.571 K 30 fillér hiány, 1.051.000 korona egyenes állami adó 18 5 százalékosabban fog nyerni fedezetet.

A főszámvevő jelentését így végzi:

„Meg kell említenem, hogy a tisztviselők, segéd- és kezelőszemélyzet, egyéb alkalmazottak, rendőrlégénység és szolgáló személyzet fizetését s egyéb javadatmázást a közgyűlés rendelkezésének megfelelőleg állítottam be.

Egyidejűleg tisztelettel bemutatom az összes alapoknak költség-előirányzatát“.

Mindennap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre 3 korona. Megrendelhető Arany János-utca 2. szám, Hungária épület, földszint 2 ajtó.

Iskola cipők

nagy választékban

Mandel

Lipót

cipő nagyraktárában
Piac-utca 40.

HIREK.

A mai ünnep miatt — melyen a nyomdák munkaszünetet tartanak — lapunk legközelebbi száma Csütörtökön reggel jelenik meg.

— **Kisasszony napi istentisztelet.**

Kisasszony napján a rom. kath. templomban az istentisztelet a következő sorrendben tartatnak: Reggel 6 órakor esendes mise, 7 órakor esendes mise, 8 órakor egyik kegyesrendi tanár, 9 órakor az ünnepi nagymisé Grah Ferenc prépost, plébános végzi segédlettel, utána szent beszéd, fél 12 szent mise. Délután 3 órakor Iyánia, utána rózsafüzér.

— **Vármegyei ülések.** A hajdúmezei gazdasági egyesület választmányja, továbbá az állandó választmányja 10-én délelőtt; a megyeház építési bizottság 11-én délelőtt és a loavatató bizottság 11-én délután tartanak ülést.

— **Kérelem a közönséghez.** Szerdán délelőtt veszik kezdetüket azok az ünnepségek, amelyeknek keretében tartja meg az Országos Vendéglős Szövetség Gundel János szövetségi elnök, a Ferenc József rend lovagja elnöklete alatt ez évi kongresszusát. Az ország minden részéből közel 200 vendéglős, kávézó, szállodás stb. vendége lesz ekkor Debrecennek, akiket itteni szaktársaik az ismert magyaros vendégszeretettel fognak városunk falai közt fogadni. — Az országos jelentőségű eseményre tekintettel a kongresszus rendezősége tisztelet el köri Debrecen város közönségét, a tisztelt háztulajdonos urakat, hogy e naptól kezdve 3 napon keresztül, míg ugyanis az ünnepségek tartanak, szíveskedjenek a nemzeti színű lobogókkal városunk házait fellobogóztatni. Megjegyezzük itt, hogy az ünnepség védnökei Weszprémy Zoltán főispán, Kovács József polgármester és Szabó Kálmán orsz. képviselő lesznek.

— **Köszönetnyilvánítás.** Feledhetetlen férjem, Kiss Albert debreceni lelkész elhunyt alkalmából úgy helyből mint az ország közeli és távoli vidékéről a boldogultnak áldott emlékét olyan sokan tisztelettel meg, hogy mostani mély fájdalomban képtelen vagyok egyenként megköszönni a szívemnek oly jól esett szíves részvétet. — Fogadják ezért mindazok a hatóságok, egyesületek, testületek, szeretet rokonnaink, nagyrabecsült jó barátaink,

Gyermekruha különlegességek, kosztümök, palettok, gallérok, leányka sapkák és mindenféle

iskolai

ruhákban, ujdonságok nagy választékban érkeznek
BLAU ARMIN és Tsa
gyermekruha áruházában Batthyány-u. 2.
Gyermekruhá kvarrásra elvállaltatnak.

mindenrendű jóakaróink, akik drága halottunk végső tisztességtételén megjelenni és megmérhetlen fájdalomunkban osztozni szivesek voltak, úgy a magam, mint gyermekeim nevében is mélyen érzett hálánk és köszönetünk kifejezését. Debrecen, 1908. szeptember 7. özv. Kiss Albertné.

— **Kossuth Ferenc állapota.** Fővárosi tudósítónk írja: Kossuth Ferenc kereskedelmiügyi miniszter állapotában örvendetes javulás állandóan tart, úgy, hogy a miniszter e hét végén valószínűleg már elhagyhatja az ágyát. A minisztert, ki idejének nagyrésztét tárcájának és a párt ügyeinek intézésével tölti, vasárnap délelőtt folyamán megátogatta Ludwig Gyula államtitkár, máv. elnökgazdát, valamint háziorvosát, Müller Károly dr. egyetemi tanár, főrendiházi tag, aki továbbra is a legnagyobb nyugalmat ajánlotta a betegnek.

— **Vendéglők, mint a város vendékei** Holnapután kezdődik Debrecenben a szállodások és vendéglők országos kongresszusa. A kongresszus második napján, 11-iken a kongresszus tagjai kirándulást terveznek a Hortobágyra. A városi tanács tegnapi ülésén elhatározta, hogy a kirándulókat kint a Hortobágyon jó magyaros villasreggelivel fogadja és vendégeli meg.

— **A muzeumból.** Löfkovits Arthur muzeum igazgató hosszabb külföldi utjaról hazaérkezett.

— **Beiratkozási határidők a debreceni főiskolán.** A debreceni főiskola theologiai, jogi és bölcsészeti fakultására, — figyelembe vehető okok alapján — a rektor engedélyével szeptember 16-ig lehet beiratkozni. Elháríthatatlan akadályok bizonyítása esetében a püspök október 12-ig vehet fel hallgatókat.

— **Iparművészeti kiállítás Debrecenben.** A jövő év tavaszán, husvétkor Debrecenben rendezendő kamarakerületi iparművészeti kiállítás előkészítő munkálatai feltűnőst kerülő csöndben folynak. A kiállítás, a jelentkezők nagy száma és bejelentéseik után itélve, előreláthatólag rendkívül érdekes, figyelemre méltó látványosság lesz. A debreceni kamara kerület legkiválóbb műiparosai fogják képességeiket megmutatni a nagy közönségnek, mely sajnos, ha iparművészeti cikkhez akar jutni, hinni sem akarja, hogy magyar műhelyből is époly igazi műalkotáshoz juthat, mintha külföldi árut vesz. A kiállításon részt vesz különben elküldött országos gyűjteménnyel az Országos Magyar Iparművészeti Társulat is, ennyiben a kiállítás országos jellegű lesz. A kiállítás rendezősége közli, hogy néhány jelentkező visszalépése folytán némi hely üresedett meg, így — bár a jelentkezési határidő lejárt — még néhány jelentkezést (főleg butorasztalos, műlakatos, bádogos stb. iparágakból) elfogad. — Jelentkezők dr. Rácz Lajos kamarai s.-titkárhoz forduljanak személyesen vagy írásban.

— **A gazdasági bizottság ülése.** A gazdasági bizottság vasárnap délelőtt ülést tartott, amelyen a városi téglavető ügyével foglalkoztak. A munkatelep a városnak 40—50 jó hold földjét foglalta le, anélkül, hogy

egy krajcár haszonbért is juttatott volna neki. Ez a körülmény arra indította a tanácsot, hogy 50 korona jogelismerési illetéket rótt a lakosokra. Ezt az illetéket azonban a város sehogysem tudta behajtani a téglavetőbéli földöz ragadt szegény népen. Három hónappal ezelőtt még az építményeket, magát azokat a nyomorúságos viskókat is lefoglaltatta a tanács, mire a szegény megriadt lakosok kérvénnyel fordultak a városhoz, hogy ne tegye őket földönfutóvá, adja át nekik 33,000 korona örök áron azt az 50 hold földet. Ezt a kérvényt tárgyalta vasárnap a gazdasági bizottság Király Gyula tanácsnok elnöklété alatt. A bizottság nem ment bele az ajánlatba, hanem kimondta, hogy a munkásokat a téglavetőből kitelepíti a Mester-utca végén levő ugynevezett szóna lógerbe.

— **Rejtélyes idegen.** A Hortobágyon kószált már napok óta egy rejtélyes idegen. Katonaruhában volt öltözve, de a ruha lerongyolódott róla. A csendőröknek is feltűnt végre az idegen és tegnap behozták a rendőrségre, hol vallatásra fogták. Sok minden mesét adott elő itt, de persze a rendőrség egyiket sem hitte el, hanem egyelőre fogva tartotta, míg valami biztosat nem tud róla. Az idegen Moszt János bányásznak nevezi magát. Most azután kiderült, hogy Ille Jánosnak hívják és az olmtúzi 93. gyalogezredből szökött meg.

— **Harcias gépész.** Bádón József gépész a Telegdi fürdőben van alkalmazva. — Vasárnap délelőtt a gépész ur valami csekély dolog miatt annyira neki hevesedett, hogy két nagy vasdarabot felkapva, a házbeliket kivétel nélkül leütéssel fenyegette. Nagynehezen megfékeztek és bevitték a bűnügyi osztályra, honnan lényegesen lecsillapodva eresztették ki ma reggel.

— **Uj személydíjszabás.** Az egerputnoki helyi érdekű vasuton a megújítás napjával zónarendszerű személydíjszabás lép életbe. Az új személydíjszabás a magy. kir. államvasutak díjszabás előírásai alapján (Budapest, VI. Csengery-u. 33.) 20 fillérré kapható.

— **Végzetes szerencsétlenség.** Magyar Pál püspökladányi csősz puskatisztogatás közben balkezének két ujját ellőtte. A debreceni kórházban ápolják.

— **A homokkerti rablégylökősség.** Még június hóban névtelen feljelentés érkezett a vizsgálóbíróhoz, mire az ügyész elrendelte Kozák György holttestének exhumálását, ami meg is történt, azonban a boncolás semmi bizonyosat nem tudott megállapítani. Mindazonáltal Bakó Jánosné és a férjét letartóztatták, sőt vizsgálati fogságba helyezték. Másfél hónapja már, hogy a vizsgálat folyik. A gyanúsítottak tagadtak mindent. Egyetlen bizonyíték, vagyis inkább bűnjel az a nadrágszija volt, melyen felakasztották Kozák Györgyöt, s amelyről kiderült, hogy Bakó János tulajdona. Min hogy a hosszú vizsgálat teljesen meddő maradt, a vizsgálóbíró a gyanúsított házaspárt szabadlabrá helyezte. A bűnügyi eljárást ugyan nem szüntetik be, mert a vizsgálóbíró felhívta a csendőrséget, hogy az előnyomozatot újabb kihallgatásokkal egészítse ki. Bakó János és a felesége hétfőn reggel hagytak el az ügy szűzégi fogházat. Erősen megtörte őket a börtön levegője, de annál inkább hangoztatják ártatlanságukat.

— **Verekedés az utcán.** Izgalmas jelenet játszódott le tegnap délután a Homok utcán, mely egyébként is bicskázásokról és más véres esetekről neves. Délután négy óra tájban történt, Kovács Sándor napszámos gyanútlanul haladt az utcán, mikor eléje ugrott egy dult arcú, züllött kinézésű alak és revolvert szegezve mellének, ráfőrdött: Megesiptelek kutyá! Na most leszámolunk! Ebben a pillanatban haladt arra Vass Sándor munkás s észrevevén az idegen

szándékát, gondolkodás nélkül rávetette magát és kiakarta kezéből venni a gyilkos fegyvert. Dulakodás közben a revolver elsült, de a golyó szerencsére nem tett senkiben kárt, azonban az idegen merénylő erre felhagyott a küzdelemmel és hanyat-homlok elmenekült. Vass Sándor üldözte egy darabig, de nem érte utól. Azután felballagott a bűnügyi osztályra, hol átadta a revolvert és jelentést tett az esetről. A rendőrség most kutatja a merénylő kilétét, aki felől még a megátámadott Kovács Sándor sem tud semminemű felvilágosítást adni. Azt állítja, hogy nem is ismeri. A rejtélyes ügyben a nyomozás folyik.

— **Nincs küteges hagymáz.** Hadházon, mint tudósítónk jelenti telefonon, a küteges hagymáz teljesen megszűnt. — A meg beteg két egyén is felgyógyult s tegnap már ki is bocsájtották őket a járványkórházból. Az egész telepet most már feloldották a zár alól.

— **A nyelviskola megnyitása.** A nyelv és irodalmi intézet igazgatósága közli, hogy egyrészt a vilányvilágítás késedelmezése, másrészt a jelenkezők nagyvesszenének óhaja miatt a rendes előadások csak hétfőn, f. hó 15-én kezdődnek meg, úgy a nyelv, mint a többi szakokban. Ellenében az eddigi megállapodással ugyanazon díjszabás mellett a heti óraszámot ismét háromra emelték.

— **Összesett az után.** Nagy esődület okozott tegnap délután a vasuti állomáson egy elutazni akaró s egyenőreg asszony, Váncs Róza szerencsétlensége, akit hirtelen epileptikus rohamok vettek elő és a földön vonaglott. A mentők beszállították a kórházba.

— **Betörő szobaur.** Özv. Majoros Jánosné Csillag-utca 36. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen, egy magát Szabó Sándor vagongyári lakatosnak nevező fiatal ember ellen, aki tegnapelőtt butorozott szobát vett ki nála és tegnap reggel távollétében feltörte a szobában levő szekrényt és onnan 20 korona értékű ékszert, pénzt magával vitt. Azóta nyoma veszett. A rendőrség keresi.

— **Ügyvedek és kereskedők figyelmébe.** Az új végrehajtási törvény értelmében szükséges „Bejelentés” és „Értesítés” nyomtatványok kaphatók Hegedűs és Sándor papirkereskedésében. — Debrecen Kossuth-utca 11.

— **Uj zeneiskola Debrecenben.** P. Nagy Zoltán zeneiskolájában a beiratások megkezdődtek. Tandíj az alsó osztályokban 4 forint, a felső osztályokban 5 forint havonként. Hivatalos órák: d. e. 9—12-ig, délután 3—5-g. Helyis g: Hatvan-utca 7. szám, emelet.

— **Iskolaszerek** u. m. füzet, rajztömb, rajztábla, körzők, iskolatáskák legolcsóbban Tneisz Arthur papirkereskedésében, a Bika szálloda mellett.

— **Iskolakönyvek** ódon és új állapotban Telegdi K. Lajos utóda, Eperjessy István cégnél beszerezhetők. Ugyanott mindenféle író és rajzszerszám is kapható.

— **Iskolakönyvek** beszerzésére ajánljuk Antalffy József könyv- és papirkereskedését. Piac-utca 44.

— **Dr. Jóna Ödön** nőorvos és belgyógyász (specialista), rendel délelőtt 9—10-ig, délután 3—4-ig, Debrecen Batthyány-utca 11. szám.

Találtatott egy forrás, ahol minden szülő és tanuló tankönyveit új és használt állapotban, ugyszintén írószerszám szükségletét a legolcsóbban szerezheti be. Saját érdekében

Női felöltőkben

és confekcióban a legjutányosabb a Központi női felöltő áruház Simonffy-utca 2. Városi bérház. Rófös- és rövidáru a legolcsóbban **FELDMANN C. és TÁRSA**, Simonffy-utca 1. szám alatt.

áll tehát Aczél Henrik modern antiquáriumát könyv- és papirkereskedését felkerekteni. — Piac utca 24. a ref. kistemplommal szemben. Telefon 575.

— **Szülők és tanulók** figyelmébe ajánljuk a Hegedüs és Sándor-céget, ahol az összes iskolákban használt tankönyvek ódon és új állapotban beszerezhetők mindenféle papír-, író- és rajzszerekkel együtt.

Gyermekjátékszerek. ajándék tárgyak, műiparúru különleges-ségek, valamint ebédlőasztali kel-lékek nagy választékban kapha-tók Mentze Henrik ujdonságok áruházában Kossuth-u. 4. sz.

TAVIRAT és TELEFON

A király Budapesten.

Óriási az öröm és lelkesedés.

Budapest, szeptember 7. A király ma délután 5 órakor a nyugati pá-lyaudvaron megérkezett a fővárosba. Kiséretében voltak: gróf Paar lovas-sági tábornok és báró Bolfras tábor-szernagy főhadsegédek, báró Bronn őrnagy szárnysegéd, dr. Kerzl ud-vari tanácsos, Marguti őrnagy, Csör-geő udvaros tükár, Bartha vezérkari testületbeli őrnagy, Imecs tükár a katonai irodából és Zeller udvari pénztáros. A király a pályaudvaron Ludviggal, Fülöppel és Bodával be-szélgetett. — Ezután kocsiába ült és bevonult a városba. Mindenütt nagy néptömeg fogadta óriási lelkesedés-sel. Két oldalt 30 ezer gyermek ál-lott sorfalat 1500 tanító vezetése alatt. Az Albrecht-uton egy kis leány virágbokrétát dobott a király kocsi-jába. A király meglepetve nézett körül, a kocsit hirtelen megállított. — A király ezután a városba vonult, ahol József főherceg és Augustia főhercegné fogadták.

A király Budapestre érkezése alkalmával megnépesednek vala-mennyire Budapest a politikai klubok is, különösen az alkot-mánypártnak érkezett számos tagja Budapestre, akik jelen lesznek az örökimádás templom ünnepies fel-szentelésén.

Beavatott helyről vesszük azt a hirt, hogy a kormány érdekelt tag-jai azt az alkalmat akarják felhasz-nálni arra, hogy fuzió ügyében döntő tanácskozást folytassanak.

Vasuti szerencsétlenség a brassói vonalon.

Brassó, szeptember 7. Brásmár állomáson a tehervonat összeütközött egy személyvonattal. Tíz utas megsérült. A bűnös vasutasok ellen megindították az eljárást. Forgalomakadály nincs.

Főhercegek Budapesten.

Bécs, szeptember 7. Ferenc Szalvátor főherceg és Mária Valéria főhercegnő három leánygyermekükkel e hó 9-én reggel Bécsen keresztül Budapestre utaznak.

Vér a templomban.

Budapest, szeptember 7. Egy gyűlés után, melyben heves beszédet mondtak, mintegy 2000 munkanélküli szociálista a székes-

egyházba igyekezett behatolni éppen akkor, mikor a délutáni istentiszteletet akarták meg-kezdeni. A rendőrség, amely értesítve volt, nagy apparátussal jelent meg és a tömeget szétverte.

Öngyilkos jogszigorló.

Marosvásárhely, szeptember 7. Jókai Elek, aki a szigorlaton másodszor is meg-bukott, ma agyonlőtte magát. Édes apját a borzasztó hírre szívvelhűdés érte. Az öngyilkos fiatalember véglegény volt, végzetes tettét Prdola Ferenc büntetőjogi tanár miatt követte el.

Négyezer ember hajléktalan.

Budapest, szeptember 7. Erdőségés kö-vetkeztében Csiszolt városában tegnap tűz pusztított. Emberéletben nem esett kár, de 4000 lakos elhagyta a várost. Hibbing hely-ség, amely szintén fenyegetve volt, a szél irányának változása következtében megme-nekült a veszélytől, de körül van véve a tűzzel.

Közgazdaság.

Áru- és értéktözsde.

— szept. 7 —

A határidőüzlet.

A határidőüzlet nyugodt hangulattal nyílt meg. Az üzlet folyamán azonban a spekuláció fedezései folytán az irányzat meg-szilárdult és a gabonaneműek árai mérsé-keket forgalom mellett 5-10 fillérral ja-vultak.

Az árak 50kilogrammonként.

	Kezdete	Változás
Buza októberre	1120	1129-1128
Buza májusra	—	—
Buza áprilisra 1909	1155	1160-1159
Rozs májusra	—	—
Rozs októberre.	932	937-936
Zab áprilisra	804	805-804
Zab májusra	—	—
Zab októberre	843	844-839
Tengeri júliusra	—	—
Tengeri augusztusra	—	—
Tengeri májusra 1909	730	735-734

Csarnok.

Bosnyákország sárkánya.

A „Debreczen“ eredeti regénye.

Irta: Tomic Eugén. 81

— Hallottam és sirattalak is már eléggé.
— Miért sirtál?
— Mert akkor örökre elválnék. Mi ak-kor hazamegyünk.
— Te nekem nem szabad innen elmen-ned — szólt szenvedélyesen Husszein. Te a feleségem leszel, Mária.

— A feleséged? — szólt a lány meg-remegve. — Feleled azt, hogy keresztény vagyok?

— Tudom — felelte Husszein. Mindezt már elgondoltam. Hát csak maradj keresztény. Nem kívánom, hogy elhagyd a hitedet, a mi vallásnk sem követeli azt, elég, ha a kadi összeesked minket.

A lány megnyugodott a vezir szavain.

— Hát megtarthatom a hitemet?

— Igen. Látom, hogy nem élet az éle-tem nélküled. Ugy-e Mária, te az enyim leszel?

— Beszélj az apámmal, — felelte Má-ria, a mi annyit tesz, hogy ő már bele-egyezett.

(Folyt. köv.)

Hajduhadház határában

a bőszőrmény felé vezető köves uttal 1 kilométer távolságra mintegy 11.000 négyszögöl területű szőlőtelep lakóhelyeinktől való távol-ság miatt eladó. Telepemen levő épületek, mely a telepítéssel egy időse, 9-10 esztendőse, nagy részben pléhvel fedve. Van 3 szoba festve, pad-lózva, előszobával s konyhával. Nyolc méter hosszú présház, ugyanolyan hosszú pincével. Vincellér ház, cselédház, istálló 10 drb jószágra, kamra, kocsiszén, sertés akol, kitűnő vizű beton csöves kuttal. Az épület díszes kerítéssel körül-véve, valamint az egész telep élő kerítéssel sze-gélyezve. Van 100 fajta szőlőgyűjtőmennyem a legkiválóbb fajok képviselve, egy díszes ebédlő helyiséggel. A telep utjai már termő gyümölcs-fakkal szegélyezve. Az évi termésrel 22.000 ko-ronáért kedvező fizetési feltételek mellett azon-nal eladó. Az évi szőlő s gyümölcsstermés 4-5000 koronára tehető. Amennyiben sok épület van telepemen, nyaraló helyiségül vagy állandó laká-sul is nagyon alkalmas, sertés hizlalásra is na-gyon kedvező hely. Levélbeli értesítések Erdő-Bé-nyére küldendők a tulajdonos Tatár József címére.

A HAJDUMEGYEI MÉHÉSZEGYLET
MÉZ
TERMÉKEINEK MEGBIZOTT ELÁRUSÍTÓJA
DEUTSCH LAJOS
FÜSZERKERESKEDŐ PIAC-UTCA 38.

1 kgr pergetett méz 1 kor. 20 fillér.

Mindenféle

iskolai szerek

füzetek, rajztömbök, körzők, vona-lozók stb. a legolcsóbb bevásárlási hely

Mihály Sámuel

papír üzletében, Piac-utca 30. szám.

Szülők figyelmébe!

ajánlom fehérneműek, harisnyák, zsebkendők klot-, lüster- és batiszt kötények mindenféle kivitelben dus raktáramat igen jutányos árban. — Egyben nagyvá-lasztékú női, leány és gyermek felöltő osztályomnak a megtekint-tésére a n. é. hölgy közönséget tisztelettel felkérem. Az előre haladott időny miatt egyszersmind a salson áruk ugymint ajour és osikos harisnyák minden színben, zsebkendők óriási nagy választékban mélyen leszállított árban kerülnek eladásra

KLEIN IGNÁC
DEBRECZEN, Piac-utca 24.

Bankegyesület

részvénytársaság

Debreczen, Piac-utca 72. szám alatt.
Foglalkozik a banküzlet összes ágazataival.
Leszámitol váltókat, utalványokat, nyílt tételeket stb.
Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyújt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.
Előleget ad értékpapírokra, árukra stb.
Átvész tőzsdei megbízásokat.
Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (chek) számlára, pénztárjegyekre és
Vállalkozik minden egyéb bankügylet kötésére.

Az igazgatóság.

Nyelv és irodalmi intézet

Debreczen, Piac-u. 9. sz.

Előleges értesítés.

Tisztelettel hozzuk a t. közönség tudomására, hogy intézetünket **folyó év szeptember hó 3-án** megnyitjuk és beiratásokat már most elfogadunk fentjelzett helyiségekben.

a) **Nyelvtanfolyamokra:** német angol, francia, olasz, esetleg a magyar nyelvre.

b) Német, francia, angol, olasz **kereskedelmi levelezésre.**

c) **világirodalom történet, művészet-történet és esztétikára.**

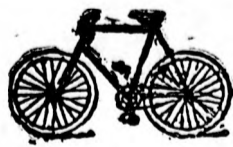
A nyelvtanfolyamokat a Berlitz-módszer szerint vezetjük, a tanítvány az első leckeórától kezdve csakis a megtanulandó nyelvet hallja s beszéli. Nyelvtanáraink kiválóan képzett külföldi (ugyanazon nemzetbeli) tanérek. A többi tanfolyamokon ugyancsak elsőrendű tanárok oktatnak.

Tandij havi 10 korona.

Magán és cerele-tanítás. Nappali és esti tanórák. Prospektusunkat ingyen és bérmentve küldjük.

Az igazgatóság.

Kerékpár, varrógép,
gramafon, villamos-

sági cikkek és mindennemű alkatrészek állandó raktára. Nagy választék lemez-újdonságokban. Elvállalunk villamos felszereléseket, mindennemű mechanikai készülékek javítását, vas- és fémesztergályozást, zománcolást, nickelezést és az összes e szakmába vágó munkákat szakszerűen és pontosan készítjük.

Geller és Németh
Debreczen,
Hatvan-utca 8. szám.

Iskola cikkek

könyvtáskákat, könyvszujjakat, tokk és tolltartókat, tentatartókat, palatáblát, írót, tollat és kölrönökat csakis a

Párisi nagy bazárban

lehet olcsón vásárolni.

FAZEKAS IMRE

Villamos-világítás és Erőátviteli Vállalata az Egyesült Villamossági és Képgyár R. T. képviselője. Iroda Debreczen, Piac-utca 77. szám (az udvarban). — Telefon szám 567.

Elvállal Villamos Világítási berendezéseket, lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére a legszolidabb kivitelben erőátviteli motorberendezéseket. Nyomdák, műhelyek, szivattyúk stb meghajtására a leghasznosabb kivitelben, Telefon és szobacsengő berendezéseket.

Szállit mindennemű szerelési anyagot, csilárokat, dynamó-gépeket, motorokat, műszereket. iv- és izzólámpákat dr. Just Wolfgram lámpákat, Tervek és költségvetés díjtalan.

Dr. KARDOS SAMU

és

Dr. GÁBOR JENŐ

társ-ügyvédi irodája f. évi augusztus 16-tól kezdve Ipar- és Kereskedelmi Bank, Piac-u. 58. sz. a. palotájában I. emelet 14. ajtó szám alatt van.

Iskolás-

gyermek részére, **kész fehérneműk zsebkendők, harisnyák, paplanok, matracok, pokrócok**, (flanell takarók) és **ágyterítők** legnagyobb választékban s legjutányosabb áron kaphatók

Kardos László

vászon- és kelegye-üzletében

Debreczen, Kossuth-u. 9.

Telefon 210.

Telefon 210.

Földes Sándor

elektrotechnikai vállalata

Debreczen nagytrafik udvar.

Legelősbán és szakszerűen készít villamos világítási- erőátviteli berendezéseket, házi és magán telefonok, villanycsengők berendezését és évi jókarban tartását, valamint minden e szakmába vágó legkomplikáltabb munkát.

Okulárium

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 15. főemeleten. Wien, I. Kärtnerstrasse 39. Megfelelő szemüvegek ingyenes orvosi rendelés naponta 9 órától 7-ig Márkus dr. vezetése alatt. Szemüvegek és orrcsüptetők 3 koronától feljebb. Színházi és távesövek minden kivitelben dus vászástékban.

Zeis-Trieder látcsövek.

Boros hordók

és taposókádak használt

és uj, minden nagyságban és **mennyiségben** o o kaphatók o o Péterfia-utca 76.

Aki hirdetni akar

még pedig sikerrel, az forduljon az **Általános Tudósító** (Leopold Gyula) hirdetési osztályához, B-pest, VII., Erzsébet körút 41., ahol hirdetések az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid áron eszközölnek. Több mint 200 naptár kizárólagos képviselője, vidéki lapok központi hirdetési osztálya számos hírlap kizárólagos kezelője. Díszes újságkatalógus, képes naptárjegyzék felvilágosítással díjmentesen.

Mérnök-akadémia!

gépész, villany, építész mérnöknek és építésvezetőknék. Fővételi feltétel 6 gymnasium osztály, vagy hasonló előképzettség vagy szakiskolai végzettség. Bővebbet az útmutatóban.

WISMAR, am der Ostsee.

Erőt és ifjuságot

szerezhet ismét az elgyengült, idő előtt kimerült beteg, ha követi az ingyen könyvecskében felsorolt utasításokat, mely könyvecskét alábbi címtől postán kérheti mindenki díjtalanul. Vhyra Társaság Budapest, V. Váci körút 78. II. 14.

Borsajtók Boronyomó-zsákok

szőlőzuzc k,
faputtonok

raktára

Sesztina Lajos

vasüzletében Piac-utca 23.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szög 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel asodott szög 6 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beiktatott.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Ajánlat.

Peórban (Szilágymegyében) 100 véka finom faju téli alma helyben eladó. Értekezhetni Szent Anna-u. 32.

Vidéki városban közel Debrecenhez egy ház, jömeneteli Korosma, trafik fűszer üzlettel ellátva eladó, értekezés Csapó-utca 10.

Mindennemű férfi és női kalapok tisztítását a legdivatosabb forma szerint és a legszébb kivitelben a legjutányosabb árak szerint készíti ötv. Kiss Gáborné utóda BORZA ISTVÁN kalapos üzlete Debrecen, Főpiac, (Stenczinger ház). Cilinderek azonnal vasaltatnak.

3 szobás utcai lakás kiadó. Csokonai-utca 44. sz.

Eladó az Ondódon 29 öl szántóföld új épülettel a Vedres dűlőben, ára 3400 forint, 500 forint teherrel. Értekezhetni özvegy Cseresznyés Ferencnéél ugyanott.

Jámor Zsigmond kárpitos, szalngarnitúra behuzást, diványokat, matracokat, javításokat jutányosan vállal. (Rákóczy) Meszena-utca 2. sz.

Egy fűszerüzlet olesón átadó más válatat véget Kónya-telep 38.

Joghallgató keresztény házhoz nevelőnek vagy instruktornak ajánlkozik. Cim a kiadóhivatalban.

Jó fehérnemű varró nő pártfogását kéri. Cserepes u. 7.

Az Ebesen, a vérvölgyi megállónál, közvetlen a vasut mellett 32 és fel katasztrális hold föld a rajta levő épületekkel együtt eladó. Értekezni lehet: Miklós-utca 39. sz. a.

Tanuló leány felvétetik Csapó-u. 9. sz. Szücs Bertalan cipőfelsőrész készítőnél.

Polgári és elemi osztályu magánvizsgákra előkészít okleveles tanítónő. Megkeresések a kiadóba kéretnek „Tanítónő” jellegre.

Irodai alkalmazást nyerhet könyvelésben jártas kisasszony. Cim a kiadóba.

9 boglya széna és egy kazal árpa-szalma eladó. Értekezhetni Lőki Sándor megyei hajduval.

Mindkét nemű varrásban ügyes árva uri leány elfogad házhoz, és házakhoz is elmegy. Natin Juliska Széchenyi-utca 43.

Gimnaziumi és polgári magánvizsgára elkészítettek; rendes tanulókat biztos sikerrel korrepetálók. Ajánlatokat „Jogászok” a kiadóba kérek.

Uj. Gyürky Sándor papirkereskedésébe egy jó családból való fiu tanulóul főlvetetik.

Legjobb anyaggal, legolcsóbban és legmegbízhatóan rendez be, helyben és vidéken, villamos villágítást, ivlám pákat, izzólám pákat, költségvetést díjtalanul

FÖLDVARI L.

Kossuth-utca 1. az udvarban. — Telefon 168. sz. — Tanuló felvétetik.

Eladó házak Simonffy-utca 19. és Hatvan-u. 36. sz. Értekezhetni Hatvan-utca 36., az utcai lakásban a tulajdonossal.

Cimbalom pedálos, teljesen új, gazdagon diszítve, gyönyörű hanggal, melynek értéke 500 korona, most minden áron azonnal eladó. Darabos-utca 57.

Tankönyvek féláron.

Az összes fiu és leányiskolákban használandó tankönyvek az új tantervhez alkalmazva fél áron kaphatók **Harmathy** antiquariumban, Fűvészkert-u. 14. Iskolatáskák rendkívüli árszállítással.

Kereslet.

Varróleányok női szabónőhöz felvétetnek. Fenyőne Zugó-u. 6.

Teljes ellátást keresek (kóser kosztot és különbejáratu szobát) két gimnazista fiam részére intelligens izr. családnál. Egyik fiu 16, a másik 17 éves. Cim id. Kohn Márton Komádi Biharm.

Ügyes és szolid varróleányok felvétetnek Vanger Sándor és társánál Battyányi-u. 1.

Egy jó családból való fiu tanulóknak felvétetik Félégyházy János fűszer-üzletében Piac- és Miklós-utca sarok.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasa szer a

MOLLITERGIN,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek) üdeségét, hamvasságát, rózsaszinben játszó fehérségét. Megszünteti a kézörösséget. Az eldurvult, kirepedezett és szélkifújta arcot vagy kezet, a legrövidebb idő alatt fehérre s puhává tesz! Poudre alá is igen ajánlható! Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s főraktára Mihalovits Jenő gyógyszerháza a „Kigyó”-hoz Debrecenben, Főpiac 31. sz. alatt, a Városházzal szemben.

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál. Villágítótestek, csillárok és szerelvények dus választéka.

Telefon szám: 568. 1068

Intézeti fehérneműek

előírás szerint. — Matracok — paplanok — ágyhuzatok — Flanell takarók — esőernyők — gallérok — nyakkendők — zsebkendők — harisnyák

Dorogán és Somossynál

Debrecen,

*** Kistemplombazár. ***

Az

Ott Károly utóda

cég áruháza

Kossuth-utca 2. (városháza alatt)

feloszlik.

A raktáron levő

Csipke, női gallérok

és

nyakkendők

rendkívül olcsó árért

lesznek elárusítva.

9

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

Kitünő hatásu vese- és hólyagbajoknál.

Szénsavdus, kellemes, savanykás ízű, vasmentesített.

✿ **RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.** ✿
Üdit, gyógyít. Orvosilag ajánlv.

Ivógyógmódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitünő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség: **Muschong buzaiási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.**
Debreceni főraktár Grünberger és Giffler cégénél.